

არა - პლაგიატს

პლაგიატი და მისგან თავის დაცვა

პლაგიატი - დეფინიცია

1. პლაგიატია ყველა ის ტექსტი/ფრაზა/იდეა/ კვლევის მონაცემი, რომელიც გამოიყენება კონკრეტული პირის მიერ, საკუთარ ნაშრომში, ავტორის/წყაროს მითითების გარეშე.
2. წყაროდ გამოიყენება მატერიალურ და ელექტრონულ მატარებლებზე განთავსებული წიგნები, სტატიები, სახელმძღვანელოები, ბლოგები, ასევე, მასალა, რომელიც არ არის გამოქვეყნებული, მათ შორის, სტუდენტის კონსპექტი, საგამოცდო ნამუშევარი.
3. პლაგიატი არაკეთილსინდისიერი ქცევაა, რომელიც ლახავს პიროვნების ღირსებას, აკნინებს მის ინტელექტუალურ იმიჯს და ეწინააღმდეგება საუნივერსიტეტო საზოგადოების ეთიკის კოდექსს.
4. განასხვავებენ პლაგიატის ორ ფორმას - უნებლიე პლაგიატი და განზრახ პლაგიატი.
5. პლაგიატად ჩაითვლება ნაშრომი, რომელშიც :
 - ა. ციტირებულია სხვა ავტორის აზრი (გადაწერილია ფრაზები, აბზაცი ან აბზაცის ნაწილი) და არ არის გამოყენებული ე.წ. ბრჭყალები ავტორის/წყაროს მითითებით ან ტექსტი არ გამოიყოფა სხვა საშუალებით (მუქი შრიფტი, დახრილი შრიფტი...). ეს შეიძლება ჩაითვალოს განზრახ პლაგიატად.
 - ბ. გაკეთებულია პერიფრაზი (წყაროდან ამონარიდი ტექსტის შინაარსის საკუთარი სიტყვებით გადმოცემა), რომელშიც ორიგინალური ტექსტის ფრაზები ოდნავ არის შეცვლილი და წარმოდგენილია, როგორც საკუთარი (შეიძლება ჩაითვალოს უნებლიე პლაგიატად).
 - დ. გამოყენებულია კვლევის შედეგები, მათ შორის, საკუთარი (სტატია, პროექტი, წიგნი), რომელსაც არ აქვს მითითებული წყარო (განზრახ პლაგიატი).
 - ე. კოპირებული და გამოყენებულია სხვადასხვა ვებგვერდის/პორტალის მასალა (კვლევის შედეგები, ცხრილები, გრაფიკები და ა.შ.) წყაროს მითითების გარეშე (განზრახ პლაგიატი).
 - ვ. ნაშრომში გადმოტანილია ამონარიდები სხვადასხვა წყაროდან შესაბამისი მითითების გარეშე (განზრახ პლაგიატი). ამ ხერხს კომპილაცია ჰქვია. ის დაშვებულია პრაქტიკაში, შესაბამისი ფორმატის ნაშრომებში (მაგ.: სახელმძღვანელო), მაგრამ მხოლოდ წყაროს მითითების შემთხვევაში.
6. დასაშვებად ჩაითვლება ნაშრომის ტექსტის დამთხვევა არსებულ/ორიგინალ მასალასთან არა უმეტეს 12 პროცენტის ფარგლებში.

ადმინისტრაციული ზომები პლაგიატისთვის

1. გამოცდისთვის/დაცვისთვის წარდგენილი ნაშრომის პლაგიატს ან მონაცემთა გაყალბებაზე ეჭვის შემთხვევაში, თუ ავტორი არ აღიარებს პლაგიატს - დეკანის ბრძანებით იქმნება საექსპერტო კომისია არანაკლებ სამი წევრის შემადგენლობით, რომელიც შეისწავლის ნაშრომს, მათ შორის, Turnitini -ის პროგრამის გამოყენებით. შედეგები წარედგინება დეკანს, რომელმაც შეიძლება

კომისიის დასკვნა წარადგინოს აკადემიურ კომიტეტის სხდომაზე განსახილველად თუ ავტორი კვლავ არ აღიარებს პლაგიატს.

2. იმ შემთხვევაში თუ კომიტეტი მიიღებს ცნობად კომისიის დასკვნას, ხოლო კონკრეტული ფაქტი პირველად ჩაითვლება - კომიტეტმა შეიძლება მიიღოს შემდეგი გადაწყვეტილებებიდან ერთ-ერთი:
 - ა. მიეცეს გაფრთხილება;
 - ბ. დაავალოს დეკანატს განახორციელოს მონიტორინგი მის კვლევით საქმიანობაზე;
3. ფაქტის განმეორების შემთხვევაში, კომიტეტი უფლებამოსილია აღძრას საკითხი რექტორის წინაშე სტუდენტის სტატუსის შეწყვეტის თაობაზე.
4. იმ შემთხვევაში, თუ პირი აღიარებს პლაგიატს მას მიეცემა დრო ნაშრომის კორექტირებისთვის და არ დაიშვება გამოცდაზე/დაცვაზე.
5. სტუდენტური ნაშრომი, საკვალიფიკაციო ნაშრომი/დისერტაცია, უნებლიე პლაგიატის აღმოჩენის შემთხვევაში, უბრუნდება ავტორს კორექტირებისთვის და არ დაიშვება გამოცდაზე/დაცვაზე.
6. საგამოცდო ნამუშევრის გადაწერის შემთხვევაში სხვა სტუდენტის ნამუშევრიდან ორივე ნაშრომი ფასდება 0-ით თუ არ გამოიკვეთა გადამწერი სუბიექტი.
7. საგამოცდო ნაშრომის გადაწერა წიგნიდან ან სხვა წყაროდან, თუ ფორმატი არ ითვალისწინებს მის გამოყენებას, ფასდება 0-ით.
8. აკადემიური პერსონალის მიერ შესრულებული ნაშრომის პლაგიატზე/გაყალბებაზე ეჭვის შემთხვევაში პერსონალს მოეთხოვება შესაბამისი წერილობითი განმარტება. ავტორის მიერ პლაგიატის არ აღიარების შემთხვევაში უნივერსიტეტის რექტორის ბრძანებით იქმნება საექსპერტო კომისია, არანაკლებ, სამი წევრის შემადგენლობით, რომელშიც შეიძლება შეყვანილ იქნას გარეშე პირები.
9. კომისიის მუშაობის წესს განსაზღვრავს ბრძანება კომისიის დამტკიცების შესახებ.
10. კომისიის დასკვნაა, განსახილველად, გადაეცემა აკადემიურ კომიტეტს, რომლის სხდომაზეც ესწრება ნაშრომის ავტორი. იგი უფლებამოსილია წარადგინოს ყველა საჭირო დოკუმენტი, რომელიც დაადასტურებს მის უდანაშაულობას.
11. განზრახ პლაგიატის დადასტურების შემთხვევაში კომიტეტი იღებს შემდეგი გადაწყვეტილებებიდან ერთ-ერთს:
 - ა. მიეცეს გაფრთხილება (თუ ფაქტი პირველი შემთხვევაა);
 - ბ. შემოწმდეს სხვა ნაშრომები პლაგიატზე (თუ ფაქტი მეორე შემთხვევაა);
 - გ. შეუწყდეს შრომითი ხელშეკრულება (თუ ფაქტი მესამე შემთხვევაა).
12. იმ შემთხვევაში, თუ პლაგიატი უნებლიედ ჩაითვლება, პერსონალს მიეცემა ზეპირი მითითება და რჩევა Turnitini -ის პროგრამის აქტიურად გამოყენების შესახებ.

პლაგიატისგან თავის დაცვა

1. **პლაგიატის უნებლიედ** დაშვებისგან თავის არიდების მიზნით საჭიროა ზუსტი ზღვარის გავლება ე.წ. ზოგად ცოდნასა და კონკრეტული ავტორის/ავტორთა მიერ შექმნილ ცოდნას შორის. მაგ.: ის, რომ საბაზრო ეკონომიკა მოთხოვნა-მიწოდების პრინციპზეა აგებული, საყოველთაო ცოდნაა,

მაგრამ თუ რომელიმე მეცნიერმა აღმოაჩინა ამ პრინციპის მოქმედების თავისებურება კონკრეტულ გარემოში, ხოლო ამ აზრის განვითარება სურს ნაშრომის ავტორს, აუცილებელია იმ მეცნიერის მითითება, თავის ნაშრომთან ერთად, რომელმაც ეს თავისებურება აღმოაჩინა. თუ ნაშრომის ავტორისთვის საეჭვოა წყაროს მითითება-არმითითების საკითხი - უმჯობესია გაიაროს კონსულტაცია სხვა მეცნიერთან ან მიუთითოს წყარო, ვიდრე ტექსტი ჩაითვალოს პლაგიატად.

2. **პერიფრაზი** - წერის ამ ტექნიკის გამოყენების გარეშე, შეიძლება ითქვას, ნაშრომები, თითქმის, არ იწერება, მაგრამ პერიფრაზი არ გულისხმობს ორიგინალური ტექსტიდან მხოლოდ ცალკეული სიტყვების შეცვლას. ეს ნიშნავს ამ ტექსტის გარკვეული ნაწილის შინაარსის გადმოცემას საკუთარი სიტყვებით, ამასთან, ავტორისათვის დამახასიათებელი სტილით და ნაშრომის კონტექსტის გათვალისწინებით. მნიშვნელოვანია, რომ პერიფრაზში ნაშრომის სულისკვეთება იგრძნობოდეს. ამით ის მთლიანი ტექსტის ორგანულ ნაწილად იქცევა. ამ შემთხვევაში აუცილებელია ავტორის/წყაროს მითითება, რადგან პერიფრაზი სხვისი აზრის გადმოცემაა.
3. **ციტირება** - ავტორის აზრების/შეხედულებების გამოყენებაა მისი სიტყვების შეუცვლელად გადმოტანის გზით საკუთარ ნაშრომში. ამ შემთხვევაში ციტირებული ტექსტი უნდა ჩაისვას ე.წ. ბრჭყალებში ან გამოიყოს მუქი/დახრილი შრიფტით და მიეთითოს წყარო უნივერსიტეტში დადგენილი წესით.
4. **ციტირების დროს** შეიძლება ტექსტშივე მიეთითოს ავტორი. მაგ.: *...ამასთან დაკავშირებით პროფესორი მ. შენგელია წერს: „შრომის ბაზრის ანალიზი გვიჩვენებს, რომ ყოველწლიურად იცვლება დასაქმებულთა რიცხვი...“*. იგივე ფორმა შეიძლება გამოვიყენოთ პერიფრაზის დროსაც, მაგრამ ამ შემთხვევაში ე.წ. ბრჭყალები არ გამოიყენება. მაგ.: *როგორც პროფესორი მ. შენგელია წერს შრომის ბაზრის მაჩვენებელი არასტაბილურია...* ორივე მაგალითის შემთხვევაში აუცილებელია წყაროს მითითება.
5. **რეზიუმირება** - გულისხმობს მთლიანი წყაროს ან ამ წყაროს ნაწილის ზოგადი აზრის რეზიუმირებას და გამოყენებას ნაშრომში შესაბამისი წყაროს მითითებით.

წყაროების მითითების წესი

1. ნებისმიერი ნაშრომის ბოლოს დგება ბიბლიოგრაფია, რომელიც მოიცავს არა მარტო იმ წყაროებს, რომლებიც მითითებულია ნაშრომში, არამედ იმ ავტორთა შრომებს, რომლებიც არ არის ციტირებული/პერიფრაზირებული ან რეზიუმირებული, მაგრამ გამოყენებულია, როგორც მასალა მსჯელობის გასავითარებლად.
2. ბიბლიოგრაფია განლაგდება ანბანური თანმიმდევრობით. ჯერ გამოცემები ქართულ ენაზე, ხოლო შემდეგ – უცხოურ ენაზე.
3. ტექსტში, გამოყენებული ლიტერატურა, უნდა მიენიშნოს შემდეგნაირად: ციტატის, პერიფრაზის ან რეზიუმეს ბოლოს იხსნება ფრჩხილი, სადაც იწერება დასახელებული ლიტერატურის რიგითი ნომერი თანდართული ნუსხის მიხედვით და გამოიყოფა მძიმით - შემდეგ კი მიეთითება გვერდები, საიდანაც აღებულია ციტატა. მაგ.: (15, 150-161).
4. წყაროები აღიწერება შემდეგი სახით:

წიგნის ან მონოგრაფიის გამოყენების შემთხვევაში:

- ავტორის (ავტორების) გვარი და ინიციალები
- გამოცემის წელი
- სახელწოდება (დახრილი შრიფტი)
- გამოცემის ადგილი
- გამომცემლობა

მაგ.: შენგელია გ. 2003. *საქართველოს ისტორია*. თბილისი: განათლება.

პერიოდული გამოცემის გამოყენების შემთხვევაში

- ავტორის (ავტორების) გვარი და ინიციალები
- წელი
- ნაშრომის სახელწოდება
- სამეცნიერო ჟურნალის სახელწოდება (დახრილი შრიფტი)
- ტომის ნომერი
- გამოცემის ნომერი
- გვერდები, რომელზეც განთავსებულია ნაშრომი

მაგ.: შენგელია გ. 2003. საქართველოს ისტორიის ნარკვევები. *კავკასია*, 15 (21), 12-15.

შენგელია გ. 2003. საქართველოს ისტორიის ნარკვევები. *კავკასია*, იანვარი, 12-15.

ინტერნეტის გამოყენების შემთხვევაში:

- მასალის ავტორი
- ვებ-გვერდის ავტორი
- მასალის დასახელება ლინკის მინიშნებით
- ვებ-გვერდის მისამართი
- მასალის მოძიების თარიღი

მაგ.: ბრაუნი ტ. ბრიტანეთის სამართლის საფუძვლები. ზოგადი განათლება. www. . (15.02.2005).

ელექტრონული გამოცემის გამოყენების შემთხვევაში:

- სტატიის ავტორი (გვარი, ინიციალები)
- წელი
- სტატიის დასახელება
- ელექტრონული გამოცემის დასახელება (დახრილი შრიფტი)
- გამოცემის ნომერი
- თავი, პარაგრაფი (იწერება ფრჩხილებში)
- ვებ-გვერდის მისამართი
- მასალის მოძიების თარიღი

მაგ.: კოილი მ. 2003. თავისუფლების აქტის *ევროპის ფორუმ* (5). www. . (15.06.2003).

სახელისუფლებო დოკუმენტების გამოყენების შემთხვევაში:

- ქვეყნის დასახელება
- უწყების დასახელება, რომელსაც ეკუთვნის დოკუმენტი
- წელი იმ გამოცემისა, სადაც მოძიებულ იქნა მითითებული დოკუმენტი
- დოკუმენტის სახე (ბრძანება, კანონი...)
- დოკუმენტის დასახელება შესაბამისი საიდენტიფიკაციო ნომრისა და წლის მინიშნებით

- ადგილი იმ გამოცემისა, რომელშიც მოძიებულია მითითებული დოკუმენტი
 - გამოცემის დასახელება, რომელშიც მოძიებული იქნა მითითებული დოკუმენტი
- მაგ.: საქართველო. განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო. 2005. მინისტრის ბრძანება:
... ცვლილებების შესახებ . . . (639, 5.09.2005). თბილისი: საკანონმდებლო მაცნე #115.